

Plan van aanpak
Laagdrempelige Steunpunten en
Ontmoetingsplekken
in de regio Holland Rijnland

Auteur(s) Astrid Suurmond, Projectmanager vanuit De Impuls voor de Zorg

Status Besproken met vertegenwoordigers van gemeenten in de Regio Holland Rijnland

Datum 10 december 2024

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1. Het kader van dit plan van aanpak.....	3
1.2. Status van dit plan	3
1.3. W in de Wijk	3
2. Projectopdracht	4
2.1. Doel van het project	4
2.2. Resultaten van dit project.....	4
2.3. Strategie	5
2.4. Randvoorwaarden	5
3. Projectorganisatie	7
3.1. Projectstructuur	7
3.2. Teamleden	7
3.3. Communicatie	7
4. Activiteiten om de resultaten te behalen.....	7
4.1. Ontwikkeling van volwaardige steunpunten in elke sub-regio.....	7
4.2. Ontwikkeling van ontmoetingsplekken in elke sub-regio.....	8
4.2.1. Leiden en omstreken	8
4.2.2. Rijnstreek	10
4.2.3. Duin en Bollenstreek	10
4.3. PR en communicatie.....	11
5. Risico's	12

1. Inleiding

1.1. Het kader van dit plan van aanpak

Dit plan van aanpak is het derde onderdeel van het Project Laagdrempelige Steunpunten.

In het eerste deel is vastgesteld wat binnen de regio Holland Rijnland wordt verstaan onder laagdrempelige steunpunten. Dit is vastgelegd in de notitie “Criteria laagdrempelige steunpunten voor mensen met een psychische kwetsbaarheid gericht op zelfregie en herstel” d.d. 8 augustus 2024.

In het tweede deel zou een inventarisatie gemaakt worden van deze laagdrempelige steunpunten. Maar omdat al snel bleek dat er maar drie van deze steunpunten zijn is deze inventarisatie verbreed naar ‘Laagdrempelige inloop- en ontmoetingsplekken’. De drie laagdrempelige steunpunten die gevonden zijn in de regio Holland Rijnland zijn: Stichting Lumen Holland Rijnland, Zelfregiecentrum Leiden en De Wielewaal in Alphen aan de Rijn. Zie voor de resultaten van de inventarisatie de notitie “Inventarisatie van laagdrempelige steunpunten in de regio Holland Rijnland” d.d. 8 november 2024.

In dit derde deel, dit plan van aanpak, wordt uiteengezet wat nodig is om te komen tot één volwaardig steunpunt per sub-regio met daarnaast meerdere inloop- en ontmoetingsplekken door en voor mensen met psychische kwetsbaarheid.

In het vierde deel van het project wordt het plan van aanpak uitgevoerd.

1.2. Status van dit plan

Belangrijk om te weten is dat dit plan een concept is dat niet is doorgesproken met de mogelijke samenwerkingspartners. Er is voor gekozen om de reactie van de (vertegenwoordigers) van de 13 gemeenten op te halen alvorens dit plan samen met de mogelijke partners verder uit te werken.

1.3. W in de Wijk

Dit plan van aanpak beschrijft in grote lijnen wat er gebeuren moet om tot ontmoetingsplekken te komen met een herstelaanbod, die gerund worden door ervaringswerkers/deskundigen in samenwerking met andere partijen. ‘W in de Wijk’ (www.w-indewijk.nl) is een methodiek die onder andere het organiseren van herstelwerkplaatsen in zich heeft. Deze herstelwerkplaatsen komen overeen met de ontmoetingsplekken met een herstelaanbod in dit plan van aanpak.

‘W in de Wijk’ is gebaseerd op een samenwerking tussen de gemeente, een welzijnsorganisatie, GGZ en een organisatie door en voor ervaringsdeskundigen. Aanbevolen wordt om verder uit te zoeken of ‘W in de wijk’ een geschikte methodiek is om te gebruiken bij de verdere uitvoering van dit plan van aanpak.

2. Projectopdracht

2.1. Doel van het project

Het doel van dit project is netwerk van laagdrempelige steunpunten in de regio Holland Rijnland, waar iedere inwoner, met name mensen met psychische kwetsbaarheid toegang tot heeft: gerund door vrijwilligers en ervaringsdeskundigen, ondersteund door sociaal werkers en in verbinding met GGZ-professionals en huisartsen.

Door dit netwerk van steunpunten zullen mensen met psychische hulpvraag de weg weten te vinden en/of actief verwezen worden naar:

- een door en voor mensen met een psychische kwetsbaarheid georganiseerde ontmoetingsplek
- waar op herstelgerichte activiteiten en herstelcursussen georganiseerd worden
- die aansluiten bij ieders behoefte aan herstel en ontwikkeling.

Omdat er nog maar zo weinig laagdrempelige steunpunten zijn wordt in elke sub-regio één volwaardig steunpunt georganiseerd met in omliggende wijken en gemeenten één of meerdere laagdrempelige ontmoetingsplekken door en voor ervaringsdeskundigen.

Het volwaardige steunpunt vervult alle functies van een laagdrempelig steunpunt en biedt daarnaast ondersteuning aan de ontmoetingsplekken in de nabije omgeving. Andersom kunnen inwoners uit omliggende wijken en gemeenten naar het volwaardige steunpunt komen voor bepaalde op herstelgerichte activiteiten en herstelcursussen.

Op deze manier wordt aan het regionale IZA-doel voldaan: een dekkend netwerk van laagdrempelige steunpunten in de regio Holland Rijnland.

2.2. Resultaten van dit project

In elke sub-regio is er één laagdrempelig ‘volwaardig’ steunpunt dat voldoet aan de basiseisen van laagdrempelige steunpunten en dat georganiseerd wordt door en voor ervaringsdeskundigen (of ervaringswerkers).

Basiseisen aan laagdrempelige steunpunten	
Inloop en ontmoeting	
Activiteiten (door & voor)	
Herstelaanbod (cursussen en methodieken die door & voor zijn ontwikkeld)	
Groeivijver – wat betekent dat er iedere dag kans is om in je eigen tempo te groeien	

Bron: “Landelijk dekkend netwerk van laagdrempelige steunpunten. Handvatten voor de regio’s. Werkgroep Laagdrempelige steunpunten, 27 oktober 2023; bijlage 1, pagina 12

Het tweede resultaat zal zijn dat er in samenwerking met andere organisaties, in elke sub-regio meerdere ontmoetingsplekken worden ingericht door ervaringsdeskundigen, waar mensen met psychische kwetsbaarheid welkom zijn en zich welkom kunnen voelen. Ook zal

er in deze ontmoetingsplekken een herstelaanbod zijn zoals krachtcirkels en herstelcursussen.

2.3. Strategie

Er wordt voor elke sub-regio een eigen activiteitenplan opgesteld waarvoor een ervaringsdeskundige kartrekker aangesteld wordt. Deze kartrekkers zullen nauw samenwerken met de teammanagers van Lumen en met de verschillende andere betrokken organisaties.

In elke sub-regio worden één of meer samenwerkingspartners gezocht om mee samen te werken bij de uitvoering van dit project.

Daarnaast wordt contact gezocht worden met POH's, huisartsen en GGZ omdat zij direct contact hebben met mensen met psychische kwetsbaarheid en deze mensen kunnen verwijzen naar de steunpunten en ontmoetingsplekken.

Om voldoende ervaringsdeskundigheid in te kunnen zetten worden ervaringsdeskundige stagiaires van MBO- en HBO- opleidingen gezocht. Met een opdracht voor hun studie die past binnen dit project en onder begeleiding van de teammanager kunnen zij een goede bijdrage leveren aan de uitvoering van dit plan.

De strategie om de ontmoetingsplekken te organiseren is dat er krachtcirkels en herstelcursussen georganiseerd worden in de ontmoetingsplekken in wording. De idee is dat (tenminste enkele van) de deelnemers aan deze activiteiten ook naar de ontmoetingsplek zullen komen en zelf herstelgerichte activiteiten gaan organiseren.

Ten slotte worden de bruikbare elementen uit de methode van 'W in de wijk' gebruikt. In deze methodiek is het organiseren van herstelwerkplaatsen een belangrijke bouwsteen. En zoals in paragraaf 1.3 is toegelicht komen deze herstelwerkplaatsen grotendeels overeen met de ontmoetingsplekken met herstelaanbod in dit plan van aanpak.

De kartrekkers gaan kijken welke elementen van 'W- in de wijk' geschikt zijn om te gebruiken voor het organiseren van ontmoetingsplekken met herstelaanbod in de regio Holland Rijnland.

2.4. Randvoorwaarden

- Voldoende projectmatige en structurele¹ financiële middelen.
- Voldoende menskracht met de juiste capaciteiten²:

¹ In de Tweede kamer is op 29 mei 2024 de motie van het lid Westerveld aangenomen die stelt dat structurele financiering mogelijk gemaakt moet worden voor deze steunpunten.

² Hier worden profielschetsen voor gemaakt.

- Drie kartrekkers met organisatie- en verbindend talent en liefst met ervaringsdeskundigheid.
- Ervaringsdeskundige (betaalde en vrijwillige) medewerkers die hun eigen verhaal goed kunnen neerzetten én de meerwaarde van ervaringsdeskundigheid kunnen uitleggen, waarbij we ons er terdege van bewust zijn dan we niet moeten overtuigen maar dat we mensen graag mee willen nemen.
- Voldoende ervaringsdeskundige vrijwilligers om krachtcirkels te kunnen ondersteunen en herstelcursussen te kunnen verzorgen.

3. Projectorganisatie

3.1. Projectstructuur

De idee is om per sub-regio een ervaringsdeskundige kartrekker aan te stellen die als projectleider gaat werken in de betreffende sub-regio, en die daarbij nauw samenwerkt met andere partijen zoals welzijnsorganisaties.

Oprachtgever	Gemeenten Regio Holland Rijnland
Oprachtnemer	Stichting Lumen Holland Rijnland, directeur: Bart Smith
Lijnverantwoordelijke	Teammanagers sub-regio's: Frouke Lampe, Roos van Gelderen en Marieke van der Horst
Projectleider	Nog aan te stellen, liefst ervaringsdeskundige, kartrekker(s)

3.2. Teamleden

Per sub-regio zullen meerdere betaalde en/of vrijwillige ervaringsdeskundigen in het project meedraaien.

Vanuit de samenwerkingspartners zal per partner een medewerker met voldoende mandaat om besluiten te nemen meedraaien in het project.

3.3. Communicatie

Voor het slagen van het project is de communicatie, korte lijnen en in verbinding staan met POH's, huisartsen, GGZ en gemeenten essentieel. De Kartrekker/ projectleider is hier samen met de teammanagers voor verantwoordelijk.

4. Activiteiten om de resultaten te behalen

4.1. Ontwikkeling van volwaardige steunpunten in elke sub-regio

Volwaardige steunpunten	Stand van zaken	Projectactiviteit
Lumen aan de Hooigracht te Leiden	Professionele organisatie in goede locatie. Er kunnen meer activiteiten 'door en voor' georganiseerd worden.	Met trainers en onafhankelijke cliëntenondersteuners bespreken of er meer aandacht kan komen voor het organiseren van activiteiten.

Zelfregiecentrum aan de Willem Klooslaan te Leiden	Vrijwilligersorganisatie met twee keer in de week ontmoetingsgroepen.	Kijken of er meer activiteiten (door en voor) en herstelcursussen georganiseerd kunnen worden.
	Gebruik van de Buurtontmoetingsplek als locatie onzeker.	Ondersteuning bieden bij het zoeken naar een locatie die wel zeker is.
De Wielewaal in Alphen a/d Rijn	Activiteitencentrum dat nog te veel een aanbodgericht werkt.	Stimuleren dat er meer 'door en voor' activiteiten worden georganiseerd.
	Locatie voldoet niet voor wat betreft spreekkamers	In overleg met Participe kijken of een andere locatie mogelijk is of een andere goede locatie voor het werk van de OCO's regelen.
Volwaardig Steunpunt in Duin en Bollenstreek	Vriendenhuis is misschien geschikt om door te ontwikkelen tot een volwaardig steunpunt.	Onderzoeken of het Vriendenhuis of een andere locatie met een andere samenwerkingspartner geschikt is om door te ontwikkelen tot een volwaardig steunpunt.

4.2. Ontwikkeling van ontmoetingsplekken in elke sub-regio

4.2.1. Leiden en omstreken

Gemeente	Situatie	Projectactiviteit
Leiden	Buzz en Inluzio organiseren diverse activiteiten in zes Huizen van de Buurt en in vijf Buurt Ontmoetingsplekken.	Met Buzz en Inluzio bepalen waar een ontmoetingsplek het meeste kans van slagen heeft.
		Krachtsirkels opzetten in Huizen van de Buurt en in Buurt Ontmoetingsplekken.
Oegstgeest	Lumen organiseert een Inloophuis/ ontmoetingsplek in 'Het Dorpscentrum'.	Krachtsirkel en andere herstelactiviteiten organiseren.

Leiderdorp	Incluzio organiseert een open inloop in de Sterrentuin	Met Incluzio in gesprek gaan over een mogelijke ontmoetingsplek specifiek voor mensen met een psychische kwetsbaarheid.
Zoeterwoude	‘De Buren’ is een ontmoetingsplek waar iedereen welkom is.	Onderzoeken of deze inloop ook gastvrij is voor mensen met psychische kwetsbaarheid.
	In de Weipoort is een buurthuis waar diverse activiteiten worden georganiseerd	Met de vereniging die het Buurthuis beheert in gesprek gaan over mogelijkheden voor een ontmoetingsplek in het Buurthuis
Voorschoten	‘Voorschoten voor elkaar’ beheert twee locaties met inloopvoorzieningen	Met ‘Voorschoten voor elkaar’ organiseren dat deze inloopvoorzieningen ook gastvrije ontmoetingsplekken worden voor mensen met een psychische kwetsbaarheid

4.2.2. Rijnstreek

Gemeente	Situatie	Projectactiviteit
Alphen aan de Rijn	Participe heeft diverse locaties met inloopvoorzieningen en Tom in de Buurt heeft diverse locaties met dagactiviteiten	Bij verschillende van deze locaties ontmoetingsplekken organiseren
	‘Het Open Venster’ is een ontmoetingsplek waar ‘De Binnenvest’ diverse activiteiten organiseert.	Gaan kijken of deze inloop ook gastvrij is voor mensen met psychische kwetsbaarheid. Wellicht kunnen hier ook activiteiten worden georganiseerd (door en voor).
Nieuwkoop	De gemeente Nieuwkoop heeft een team ‘De Verbinding’.	Met het team ‘De Verbinding’ onderzoeken waar de beste plek is voor een ontmoetingsplek.
Kaag en Braassem	‘De Driemaster’ is een samenwerkingsverband van Participe en de gemeente. Zij hebben het plan om een ontmoetingsplek te organiseren.	In overleg met ‘De Driemaster’ kijken of de ontmoetingsplek die zij organiseren gastvrij is voor mensen met een psychische leesbaarheid. Anders dat gaan organiseren of een andere ontmoetingsplek ernaast.

4.2.3. Duin en Bollenstreek

In de Duin en Bollenstreek zijn meerdere Welzijnsorganisaties die in opdracht van de gemeenten veel verschillende activiteiten voor inwoners organiseren. Met elke van deze organisaties wordt contact opgenomen om te kijken of er samen ontmoetingsplekken door en voor mensen met psychische kwetsbaarheid georganiseerd kunnen worden. Daarnaast zijn er onderstaande organisaties waar samenwerking mee gezocht wordt.

Gemeente	Situatie	Projectactiviteit
Katwijk	PMT gebouw /Welzijnskwartier	Mogelijkheden voor een ontmoetingsplek onderzoeken. De al draaiende krachtcirkel kan hier wellicht een voedingsbodem voor zijn.

Noordwijk	Welzijn Noordwijk	Mogelijkheden voor een ontmoetingsplek onderzoeken. De al draaiende krachtcirkel kan hier wellicht een voedingsbodem voor zijn.
	‘Reuring’ wordt georganiseerd vanuit ’s Heerenloo en heeft vier locaties in en om Noordwijk en Noordwijkerhout.	Samen met Reuring een krachtcirkel en herstelcursussen organiseren en van daaruit kijken of er behoefte is aan een aparte ontmoetingsplek.
Hillegom	Plein 28/ Welzijnskompas: er draait al een goedlopende krachtcirkel	Mogelijkheden voor een ontmoetingsplek onderzoeken. De al draaiende Krachtcirkel kan hier wellicht een voedingsbodem voor zijn.
	Het Stekje is een inloop- en ontmoetingsplek in locatie Bloemswaard van woonzorgcentra HOZO. Er wordt al samengewerkt met Lumen.	Samen met vrijwilligers van Het Stekje en ervaringsdeskundigen van Lumen, een krachtcirkel en herstelcursussen organiseren.
Lisse	Welzijnskompas	Mogelijkheden voor een ontmoetingsplek onderzoeken.
Teylingen	Welzijn Teylingen	Mogelijkheden voor een ontmoetingsplek onderzoeken.
	De JoJo is een particulier initiatief waar veel activiteiten georganiseerd worden door inwoners van Teylingen, onder andere een inloop en gezamenlijke lunches.	Samen met vrijwilligers van de JoJo en ervaringsdeskundigen van Lumen herstelcursussen en een krachtcirkel organiseren en van daaruit kijken of er behoefte is aan een aparte ontmoetingsplek binnen de JoJo.

4.3. PR en communicatie

De ervaringsdeskundige kartrekker gaat persoonlijk contact leggen met de Fact-teams en andere GGZ-betrokkenen, de POH’s et cetera. Reclame maken voor dat wat er al is zodat er meer mensen gebruik van gaan maken.

In de herstelcursussen komt meer aandacht voor het vervolg. Uiteraard zit in elke herstelcursus nu al de vraag wat je met/na de cursus gaat doen. Maar er kan meer aandacht zijn voor hoe je samen activiteiten kan organiseren. Daarnaast is een mogelijkheid om een vervolggroep aansluitend op de cursus aan te bieden waarbij deelnemers uitgenodigd worden en ondersteund worden zelf het voortouw te nemen in het organiseren van activiteiten.

In elk wijkteam van Leiden zit een medewerker vanuit de GGZ. Er wordt contact gelegd met deze mensen om samen met hen op te trekken in de ondersteuning van mensen met psychische kwetsbaarheid.

5. Risico's

Risico	Beheersmaatregel
Financiering	In overleg met de gemeenten tot goede afspraken komen
Partners in de samenwerking: lukt het om de welzijnsorganisaties, particuliere stichtingen en de GGZ mee te krijgen	Persoonlijk contact leggen en niet te hard van stapel lopen, klein beginnen.
Locaties die toch niet voldoen	Per locatie inventariseren aan welke criteria de locatie wel voldoet en aan welke niet. Vervolgens of er oplossingen te realiseren zijn voor de zaken waar de locatie niet aan voldoet. En op tijd naar een nadere locatie op zoek als toch blijkt dat de locatie niet geschikt is.
Te weinig ervaringsdeskundige medewerkers (betaalde en vrijwilligers)	<ul style="list-style-type: none"> - Werken met stagiaires - Goede lijntjes onderhouden met opleidingen zodat afgestudeerden de weg naar ons weten te vinden - Oog hebben voor het talent in krachtcirkels en herstelcursussen - Vaart maken met het opzetten van de 'Regionale academie voor Ervaringsdeskundigheid'.